

Бондаренко М.О., 2015. – 198 с 2. Бухгалтерський облік у галузях економіки: навч. посіб. / П.Й. Атамас. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 392 с.

Кот В.П.,
студ. гр. ОПАГ-23з,
Національний університет «Львівська політехніка».
Науковий керівник – Ясінська А І.,
к.е.н. доцент кафедри обліку та аналізу

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ В УКРАЇНІ

У світлі останніх тенденцій розвитку ринкових відносин стає очевидним, що крім активів матеріального плану, які не являються єдиним фактором, що забезпечує прибутковість підприємства, існують і інші види активів – нематеріальні. Оскільки даний актив не має фізичної матеріальної субстанції у бухгалтерів постає чимало питань щодо коректності їх відображення в бухгалтерському обліку. Хоч у П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» і присутнє роз'яснення основних принципів обліку нематеріальних активів, проте вони носять загальний характер, що часто потребує більш детальних роз'яснень і ознайомлення із нюансами законодавства у цій сфері [1].

Зустрічаються випадки, коли за нематеріальний актив приймається об'єкт, який не є таким. Ці ситуації зумовлені багатьма проблемними моментами. По-перше, це проблема ідентифікації нематеріальних активів. Наприклад, операційна система необхідна для роботи комп'ютера, якщо вона невіддільна від останнього, розглядається, як компонент основного засобу. Якщо програмне забезпечення не є невіддільною частиною пов'язаного з ним апаратного забезпечення, то його розглядають як нематеріальний актив. Тоді, наприклад, якщо в діяльності підприємств ІТ-галузі відсутність певних специфічних продуктів на персональний комп'ютер унеможлиблює принесення економічних вигод від останнього, виникає питання чи можна розглядати ці продукти як частину основного засобу.

По-друге, хоча нематеріальні активи не мають фізичної форми, вони все ж можуть міститися на певній матеріальній субстанції, такій як компакт-диск, накопичувач і т. д. В такому разі підприємству самому необхідно застосувати судження, щоб оцінити який компонент такого поєднання є суттєвішим [2].

По-третє, оскільки у більшості випадків при створенні програмних рішень не існує обмеження періоду, протягом якого актив генеруватиме над-

ходження чистих грошових потоків для суб'єкта господарювання, все одно не можна точно встановити строк корисного використання такого активу. В такому разі визнаються нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання, що не дозволяє нам амортизувати такі активи. Тобто, в такому разі повинна застосовуватися модель переоцінки. Згідно з МСБО 36 «Зменшення корисності активів» суб'єкт господарювання повинен тестувати нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання щодо знецінення щороку та щоразу, коли існують ознаки можливого зменшення корисності нематеріального активу [3].

Строк корисного використання нематеріального активу, який не амортизується, переоцінюється в кожному звітному періоді, щоб визначити, чи підтверджується і надалі оцінка невизначеного строку корисного використання активу. Якщо така оцінка не підтверджується, зміна оцінки строку використання активу з невизначеного на визначений обліковується як зміна в облікових оцінках, що дозволяє нам амортизувати нематеріальний актив.

Суттєвим недоліком законодавчо-нормативної бази є існування бланків первинної документації лише для об'єктів інтелектуальної власності, які принципово нічим не відрізняються від подібної документації з оформлення основних засобів підприємства. Це обумовлює об'єктивну необхідність в розробці документації для адекватного відображення в бухгалтерському обліку нематеріальних активів з урахуванням всіх їх особливостей.

Крім того, бухгалтер з даної ділянки обліку повинен володіти не лише обліковою базою щодо нематеріальних активів, але й правовим забезпеченням їх використання. Так виникає потреба суцільного вивчення змісту договорів про передачу прав на нематеріальні активи, свідоцтва, державних актів щодо таких активів та вартість і обсяг прав для відображення в системі бухгалтерського обліку.

Таким чином, нематеріальні активи хоч і є одними з вирішальних видів необоротних активів підприємства та складають основу бізнесу, проте їх визначення та ідентифікація в системі бухгалтерського обліку й надалі має суперечності, що викликані їх специфічною природою.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: Наказ Міністерства фінансів України від 18.10.1999 р. № 242. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>.
2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_050. 3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 36 «Зменшення корисності активів». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_047

Кушнір І.І.,
студ. гр.ОП-43,
Національний університет «Львівська політехніка».
Науковий керівник – Хом'як Р.Л.,
к.е.н, доц. кафедри обліку та аналізу

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

На сьогоднішній день в науці існує безліч трактувань категорії «фінансові результати». Фінансовим результатом господарської діяльності може бути прибуток або збиток. Фінансовий результат визначається за кожним видом діяльності підприємства, а саме: операційна, фінансова, інша. Для узагальнення інформації про фінансові результати планом рахунків бухгалтерського обліку передбачений рахунок 79 «Фінансові результати». За кредитом рахунку 79 відображаються суми в порядку закриття обліку доходів, за дебетом – суми в порядку закриття рахунків обліку витрат, а також сума нарахованого податку на прибуток [1, с.213-214].

Даний рахунок має три субрахунки:

791 «Результат операційної діяльності». За кредитом субрахунка відображають в порядку закриття рахунків доходи від реалізації готової продукції, товарів, робіт, послуг та іншої операційної діяльності (рахунки 70»Доходи від реалізації», 71 «Інший операційний дохід»), за дебетом – у порядку закриття рахунків обліку собівартість реалізованої готової продукції, товарів, робіт і послуг, адміністративні, збутові, інші операційні витрати (90 «Собівартість реалізації», 92 «Адміністративні», 93 «Витрати на збут», 94 «Інші витрати операційної діяльності»)[2, с.97];

792 «Результат фінансових операцій». За кредитом субрахунка відображається списання в порядку закриття рахунків обліку доходів від участі в капіталі та інших фінансових доходів, за дебетом – списання фінансових витрат із рахунків 95 «Фінансові витрати», 96 «Втрати від участі в капіталі»;

793 «Результат іншої діяльності». За кредитом субрахунка відображається списання в порядку закриття рахунків обліку доходів від інвестиційної та іншої діяльності підприємства, за дебетом – списання витрат із рахунку 97 «Інші витрати» [3, с.340].